

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Uredništvo in upravnništvo: Pred škofijo št. 12.

Gregorianski koral.¹⁾

(Piše Fr. Kimovec.)

Cudovito se je zganil glasbeni svet, ko je prišel glas iz večnega Rima, da je končan boj, ki se je bil na cerkvenoglasbenem polju. Vse je bilo presenečeno. Res, da je bilo znano, da je novi papež Pij X. vnet glasbenik, finega okusa, mož velike izobrazbe, knez, poln cerkvenega duha: ali da bo tako hitro in s tako spretno in odločno roko, z enim mahljejem odločil zmago, tega ni nihče pričakoval; da, ko se je to že zgodilo, še skoro nismo mogli verjeti.

Seveda je bilo že davno naprej znano vsem onim, ki si niso nalašč zakrivali oči, kakšen mora biti konec tega boja. Kdor je le količkaj poslušal glasove, ki so prihajali iz ust učenjakov, kdor je le malo nastavil uho poročilom, ki so nam naznanjala že dobrih deset let sem dogodke v večnem mestu ob prestolu sv. Petra, je pač lahko, da, nujno uvidel, da se mora zmaga odločiti za resnico in lepoto.

Na misli mi je boj med tradicijo in medicjsko izdajo. Šlo je za to, ali naj se razlegajo po katoliških cerkvah oni veličastni stari napevi, ona visoka pesem krščanskega duha, ki jo je speval v svetem zanosu ognjevitega prepričanja, pesem, ki jo je zamislila in zapela nevesta Kristusova — sv. cerkev — z neizrekljivo ljubeznijo v prvem deviškem objemu svojega ženina; šlo je zato, ali naj obveljajo spevi, urejeni po sv. Gregoriju Velikem, posvečeni po stoletni rabi v službi Najvišjega, ali pa spevi, ki jih je priredil duh, ki je pripravil toliko gorja katoliški cerkvi, tisti duh, ki je zanesel duha paganskega v katoliško cerkev, prav tisti duh, ki je nameščal stare, resne svete kipe in slike z lahkotnimi stvori s poganskimi idejami prepojenih umetnikov, tisti duh, ki je lomil rebra z gotških svodov, zazidaval šilasta

¹⁾ Pod tem naslovom namerjamo prinašati kratke članke o gregorianskem koralu brez posebne notranje zveze. Obdelavali bodo to, kar se nam zdi za naše razmere najpotrebnejše. Članki toraj ne bodo polemičnega, ampak praktično-znanstvenega značaja, pisani z namenom, da se pravo pojmovanje koralu in pa tudi njega praktična uporaba zaneseta v naš glasbeni svet. S tem toraj nočemo nič in prav nič družega, kakor to, kar žele sv. Oče.

okna gotskih cerkva in jih širil, duh, ki je podil iz cerkva skrivnostni, sveti polumrak in v nje zavajal svetlobo razkošnih salonov. — Možje, ki so prijeli koral, niso imeli nobenega zmisla za gregorianski koral. Korale, ta spev, odet s prostostjo otrok božjih, so hoteli zaslužiti tako daleč, da bi moral biti voljan in pripravljen obleči prisilni jopič harmonije in takta. — Ves notranji sestav korala jim je bil popolnoma tuj, zato ni čuda, če so korale gledali z očmi tedanjih glasbenih nazorov, zato ni čuda če renesanski glasbeniki niso vedeli kam z bogatimi melizmi enoglasnih koralnih spevov, saj za enoglasje niso imeli zmisla, vso glasbo so pojmovali le na podlagi harmonije. Zato so brezmiselno razdirali, črtali bogate skupine nevm in pustili ravno tako neumljivo sestavljene ostanke.

Prav tako so bili karakteristični začetki in konci koralnih spevov, ki jih harmonija in polifonične kadence niso mogle rabiti, neusmiljeno zakopani in prikrojeni po pravih harmonične polifonije. Kakor da se je takrat, ko so vznikli gregorianski napevi, komponiralo po pravih polifonije in harmonije! Zato se je tudi ta potvara izgubila brez vsakega sledu, dokler je ni pred dobrimi tridesetimi leti potrdila kongregacija za sv. obrede, ki je pa zdaj svoje delo sijajno popravila po odločni besedi sv. stolice.

Tako stojimo sedaj na stališču, ki nam daje trdno podlago, na stališču, ki nam napravlja novega dela, ki nam pa obenem omogočuje in zagotavlja gotov in trajen uspeh pri našem naporu. In da se delo po naročilu sv. Očeta čim preje prične, da se čim preje pokažejo tudi blagoslovljeni sadovi tega dela, temu hočejo pripomoči po priprošnji sv. Cecilije sledeči sestavki.

1.

Kaj je gregorianski koral?

Gregorianski koral je ona vrsta enoglasnega petja, ki je na absolutno melodični podlagi v cerkvi poteklo iz najčistejšega verskega prepričanja prvih krščanskih stoletij, ki ga je cerkev sprejela za časa Gregorija Velikega, uredila in skozi vse čase do današnjih dni hranila, širila in gojila kot svojsko petje latinske liturgije.

Ime koral ima od besede „chorus“, kar pomeni zbor, in sicer zbor pevcev, ki so poveljevali službo božjo s petjem; pozneje pa je pomenila ta beseda tudi kraj, kjer so peveci prepevali. Ta kraj je bil kakor še danes po samostanskih in škofijskih cerkvah vsaj pri nekaterih opravilih pri oltarju. Zato se je imenovalo vse cerkveno petje koral, dokler ni prišlo v rabo v cerkvi tudi menzuralno petje. Stari napevi so tudi potem ohranili kot svojsko ime koral.

Gregorianski se imenuje koral zato, ker je koralne speve ob enem z liturgijo zbral in uredil papež Gregorij Veliki, (590—604) in ob enem tudi te sam marsikaj na novo skomponiral, kar nam potrjujejo stari pisatelji (Janez Diakon, Odon iz Clunyja¹⁾, frankovski menih Anonimus, papež Leon IV. in drugi).

¹⁾ Odon iz Clunyja piše da je Gregorij Veliki sam pisal v nekem spisu (ki se je pa izgubil) in se opravičeval, da je zlagal napeve: „Blaženi papež Gregorij pravi, da se ni udajal lenobi, ko je izkušal, zlagati napeve, ampak storil je to zato, da bi omečil srca vernikov v slavo našemu Stvarniku.“ Prooem. Tonarii. Cfr. P. Coelestin Vivell: Der Gregorianische Gesang str. 8.

V dobi, ko je začela prevladovati menzuralna glasba (12. 13. stol.) so začeli imenovati koral *cantus planus*¹⁾ (ravno gladko, enakomerno petje), to pa zato, ker se mora koral peti enakomerno, brez sunkov, brez prehitevanja ali zadrževanja, saj so vsi toni v koralu primeroma enako dolgi, v menzuralnem petju je pa razloček med posameznimi toni glede trajanja zelo velik.

Italijani zaznamujejo koral tudi z besedo *canto fermo* (trdno, stalno petje) po latinskem *cantus firmus*, ki pomenja v polifoničnih skladbah vodilno melodijo, krog katere se vsi drugi glasovi ovijajo, kakor trta krog količa. To melodijo so jemali iz koral, od tod ime *canto fermo* za koral.

Zlasti zadnja desetletja preteklega stoletja je prišel v rabo izraz tradicionalni koral, to je tisti koral in takšen, kakršnega nam podaja tradicija (sporočilo); to se pravi tisti koral, ki je bil v rabi skozi ves srednji vek, ki je zapisan v starih kodikih, tisti koral, ki ga ni pokvarila renesansa 17. stoletja. Ta beseda je prišla v rabo, da zaznamuje nekako protitežje proti medicjski izdaji, ki jo je potrdila kongregacija za sv. obrede in se je širila pod imenom *oficialni* ali *rimski koral*, ker ga je rimska cerkvena oblast izdala in priporočila pač ne toliko z ozirom na njega vrednost in lepoto, ampak zaradi enote v liturgičnem petju.

Odslej bodo pač bolj in bolj izginjala vsa druga imena, le ime koral, gregorianski koral, gregoriansko petje se bo ohranilo, da zaznamujemo ž njim to vrsto enimentno cerkvenega petja. (Dalje prih.)

Občni zbor Cecilijinega društva za goriško nadškofijo.

(Izv. poročilo.)

Na dan sv. Cecilije se je vršil občni zbor Cecilijinega društva za goriško nadškofijo. Pri tej priliki se je pokazalo, da društvo ne samo živi, ampak da ima tudi dovolj življenske moči, kar pač upravičuje upanje, da bode isto vnaprej imelo mnogo lepih uspehov. — Vsled sklepa pri odborovi seji dne 10. novembra se je pred zborovanjem darovala slovesna sv. maša v župnijski cerkvi sv. Ignacija, popoldne pa v stolnici priredila glasbena produkcija. Pri sv. maši se je izvajala lepa maša — za dobre zборе —: Th. Bartholomaeus op. 3. in hon. s. Servatii, možki zbor z org., orkester je priredil g. Avg. Seghizzi. *Introitus*, *Communio* koralno; *Graduale*: Audi filia, Fr. Endler; *Offertorium*: *Afferentur regi*, V. Engel. Koj po sv. maši je bil dodan še „Credo“. — Petje je bilo vseskozi dobro, le škoda, da je bil orkester premočan, ker zaradi tega posamezni glasovi, zlasti srednji, niso mogli biti dovolj jasni. Ker sem že pri petju, naj omenim še produkcije popoldne ob 2. uri v stolnici. Peli so se lepi inpozantni možki zbori: *Adoro te*: B.

¹⁾ Elia Salomon (v 13. stol.) piše (Gerbert *scriptores* III. 21.): Noben koralni spev (*cantus planus*) ne trpi večje hitrice v enem delu kot v drugem, kakor je v njega naravi; zato se imenuje *cantus planus* (enakomerno ravno petje), ker teži po tem, da se popolnoma enakomerno (ravno) (*planissime*) poje. Cfr. Dr. Wagner *Einführung* str. 4.

Kothe; O crux ave: Philipp; O salutaris: Fr. A. Vater; Jubilate Deo: C. Aiblinger; Ave Maria: Fr. Witt; O sacrum convivium: M. Haller; Tu es Petrus: M. Haller. Petje je bilo splošno dobro, nekatere točke naravnost krasne. Vsa čast pevovodju č. g. Kokošarju! Upam, da nas bo s podobnimi prireditvami večkrat v nemal za lepo, sveto glasbo.

Sedaj pa zborovanje. Ob enajstih je v dvorani hilarijanske tiskarne predsednik msgr. dr. Sedej otvoril zborovanje, pozdravil došle prijatelje cerkvene glasbe — društvenikov sicer ni bilo veliko, to pa radi tega, ker jih je bilo mnogo službeno zadržanih — in pravi, da je bil z g. podpreds. dr. Tarlao pri prevzv. g. knezu nadškofu v zadevi „Motu proprio“, kako zadostiti njegovim določbam. Prevzvišeni je naročil, naj se mu z ozirom na obstoječe tukajšnje razmere predložijo konkretni nasveti in predlogi, katere bi potem objavil in njih izvrševanje zahteval. V ta namen je bil izvoljen odbor, ki naj se posvetuje, razmišlja o skupnih potrebah, razmerah, izdelava primerne predloge do prih. občnega zbora. V odbor so bili izvoljeni gg. dr. Tarlao, Stacul, Seghizzi od italijanske, gg. Kokošar, Setničar, Fajgelj od slovenske narodnosti. Predsednik temu odboru pa je msgr. dr. Sedej. Dal Bog obilo uspeha!

Slovensko tajnikovo poročilo je bilo omejeno le na Gorico, ker društvo kot tako ni moglo mnogo storiti — negativni uspehi so nezmisel —; od drugod se ni moglo mnogo zvedeti. Kolikor se ve, je vsaj toliko, da smo lahko še zadovoljni, seveda ne povsod. Glede Gorice se mora sicer reči: ni še, kakor bi moralo biti. Ali če se pomisli, kako je bilo pred leti, mora se pripoznati, da je cerkv. glasba v Gorici nastopila novo, a popolnoma pravo pot, da se goji glasba, ki je dostojna hiše božje. Skratka: gotovo je, da cecilijanska ideja v Gorici ni samo prodrla na vsej črti, tudi nasprotstva ni več. Če je n. pr. letos v stolnici preč. g. dr. Tarlao z gg. bogoslovci pri obredih velikega tedna pel večinoma koralno po „Off. H. S.“, in so bili s petjem prav zadovoljni tudi taki, ki so bili prej nasprotniki, ki so se držali svoje tradicije, tedaj pač lahko rečemo, to je že nekaj, gotovo dobro znamenje. Pred leti naj bi kdo kaj takega samo poizkusil! To bi naletel! In sedaj brez ugovora, da, celo s priznanjem. To je gotovo napredek.

Pri slovesnih sv. mašah pojejo večinoma moški zbori in tudi takim zborom primerne skladbe od priznanih mojstrov, in to je prav, da pojejo moški glasovi tudi take kompozicije v sestavni legi. Neprijetno mi je bilo vselej, ko sem pel prvi glas in pri tem v nizki legi vzdihoval, sapo lovil, mej tem, ko je bas nad menoj tulil. Ko bi bilo le tu in tam, naj bi že bilo, pa smo peli vedno — le majhne izjeme — v razstavni legi. To mimogrede. Popolnoma liturgično petje je sicer slišati malokje, toda uvajati koral v sedanji izdaji, ko uprav pričakujemo tradicionalnega, ne kaže.

G. dr. Tarlao mesto zadržanega tajnika italijanskega oddelka pravi, da si društveniki mnogo prizadevajo za razširjanje cecilijanske ideje, da pa ne morejo mnogo doseči, ker je društvo kot tako bolj privatnega značaja, mu tedaj manjka avtoritete. Zato bo društvo po prej označenem načinu prišlo prej do zaželenega cilja. — V gmotnem oziru društvo ni posebno trdno.

Msgr. dr. Sedej pojasni, zakaj se pri lanskem občnem zboru predlagana koralna izdaja za največje praznike ni priredila, ker je namreč sedaj brez pomena. Glede prepotrebne orglarske šole pravi isti, da je največja ovira gmotna zadeva, potem pa tudi dve narodnosti; za sedaj ni mogoče šole ustanoviti. — Morda se posreči novoizvoljenemu odboru najti pot do prekoristne šole.

Prč. g. župnik Kosec predlaga, naj društvo, oziroma društveniki na to delajo, da se bo po cerkvah bolj gojilo ljudsko petje, ker so nekateri v svoji vnemi res prestrogo postopali in petje s tem omejili le na kor. To sedaj popraviti je prav lahko, ker je izšla primerna in zelo pripravna „ljudska pesmarica“. Isti tudi predlaga, naj društvo posreduje, poskrbi, da bodo posamezni prč. gospodje mogli nabaviti dotične knjižice, oziroma partituro iz cerkvenega denarja. — Za tem se je vršila zadnja točka vsporeda, volitev novega odbora. Za predsednika je bil izvoljen dr. Tarla, za podpredsednika msgr. dr. Sedej; drugi udje pri odboru kakor lansko leto.

Naj še dostavimo temu poročilu, da je g. Alojzij Mihelčič iz Metlike zborovavce brzojavno pozdravil.

P. A. V.

Cerkvena glasba.

I.

Pod tem zaglavjem pričnemo objavljati glasbena dela, katera cenimo pripravna za naše zборе. Pevovodje dostikrat želé kakega glasbenega dela, ga naročé, a jim ne ugaja. Ocene so takšne, da se človek nanje ne more zanesti. Zategadelj smo se namenili objavljati razne skladbe, katere smo sami dobro proučili in smo preskrbeli, da se te skladbe lahko dobé v Katoliški bukvarni. Vsakikrat priobčimo nekaj, kakor nam pride pod roko; zistena se ne držimo nobenega.

1. **Vincencij Goller**, 12 *Pange lingua*, oziroma *Tantum ergo*, za mešan zbor. deloma z orglami, partitura 2 K 2 vin., štirje glasovi 24 vin. Alfred Coppenrath, Regensburg.

Boljših *Tantum ergo* za naše razmere ne poznamo. Eni so prav lahki, n. pr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, drugi štirje tudi niso težki, vendar za spretnejše pevce. Sicer se jih pa priučí s pridnostjo vsak količkaj izvežban zbor. — Spevi so taki, da se jih človek nikdar ne naveliča, vedno se zdé novi, in pevec se jih nikdar ne naveličajo.

Goller je rojen Tirolec, a slušbuje kot učitelj in pevovodja v Degendorfu na Bavarskem. Učenec je glasbene šole v Regensburgu in je eden najbolj nadarjenih in najplodovitejših skladateljev. Imenovali ga bomo še večkrat na tem prostoru.

2. **Ig. Mitterer**, *Missa in laudem et adorationem SS. Nominis Jesu*, za dva moška glasa in orgle. Partitura 1 K 44 vin., glasova 36 vin. Pustet, Regensburg.

To je maša, ki se je pela ob diecezanski sinodi prvi dan, in koja je vzbudila med udeleženci splošno občudovanje. Maša je kakor vlita, duhovita in vznéšana, melodije so jako plemenite, kontrapunktično prepletene, modulacija bogata in izbrana. Spremljevanje je popolnoma samostojno in daje glasovoma potrebno polnost harmonije. Maša ni težka, priljubi se vsakateremu, ki jo natančno prouči.

Mitterer je stolni kapelnik in titularni prošt v Briksenu. Rojen je 2. februarja 1850 na Tirolskem, mašnik 26. julija 1874. leta; 1876 je študiral v rezenski glasbeni šoli, bil kaplan v Animi v Rimu, leta 1882—85 stolni kapelnik v Reznju, odtedaj v Briksenu. Zložil je že premnogo skladb, v katerih veje plemenit cerkven duh. Tudi z Mittererjem se bomo srečali še mnogokrat.

3. **Jožef Gruber**, *Missa Dominicalis I., II., III.* za Sopran, Alt (Tenor, Bass ad lib.) in orgle. Partitura vsake maše 2 K 40 vin., glasovi 1 K 80 vin. A. Pietsch, Zuckmantel, Oest. Schlesien.

Te tri maše so jako melodiozne, zelo lahke, prikupljive in polne efektov. Noben skladatelj ni za naše razmere tako praktičen kot Gruber. Kdor hoče svoje pevce navdušiti za cerkveno glasbo, začni s temi skladbami. Mitterer sam piše o njih Gruberju: „Čestitam vam na vaši blagoglasni, kremeniti in uporabni glasbi“. Nekateri so z ramami majali, ko so čuli Gruberjeve skladbe; a mnogo jih je že sprejetih v katalog Cecilijinega društva in dasi so precej moderno navdahnjene, nihče ne more trditi, da bi ne bile sposobne za cerkev. Da so mladi organisti raje pričeli s temi skladbami, nego z Molitorjem in enakimi, ne bi bilo Cecilijanstvo prišlo v tako slab glas.

Gruber je rojen 18. aprila 1855 na Gor. Avstrijskem. Glasbe se je učil že v očetovski hiši, kmalu pa je prišel v št. Florijan k Avguštincom, kjer je imel za učitelja slavnega Traumiherlja in je mnogo občeval s slavnim Brucknerjem, ki je pogosto zahajal v št. Florijan. V taki družbi se je lahko temeljito izobrazil nadarjeni mladenič. L. 1878. je postal organist v proštijiški cerkvi in je ostal do novega leta 1904. Danes je učitelj glasbe na zasebni preparandiji v Lincu.

Iz odbora Cecilijinega društva v Ljubljani.

Cecilijino društvo v Ljubljani je imelo dne 18. decembra 1904 odborovo sejo v prostorih orglarske šole. Udeležili so se je odborniki: Ferjančič, Foerster, Gerbič, dr. Karlin, dr. Lampe, P. Hugolin Sattner.

1. Podpredsednik poroča, da ima društvo v stanovanju pokojnega predsednika še mnogo starejših letnikov Glasbenika in prilog, pa tudi še knjig, katere je društvo izdalo prejšnja leta. Sklene se, da se nakupi omara, v katero naj se ostanki shranijo, polagoma pa prodajo.

2. P. Hugolin naznanja, da bode v bodočih listih Glasbenika ocenjeval cerkvenoglasbeno gradivo z ozirom na to, da bodo organisti vedeli, kaj naj si nakupijo. Katoliška bukvarna pa je obljubila, da bode dotične muzikalije imela na razpregled.

3. Zasnul se je pogovor, kako uredovati glasbeno prilogo, da bode pridobila večjo veljavo pri naročnikih. Izrekla se je misel, da kaže bolj kultivirati slovensko pesem, za katero naj bi se teksti pripravili ali popravili. Prvo je namreč pravilno besedilo, potem se šele more komponirati. Urednik opomni, da je bil gledé tekstov že v dogovoru z g. dr. Pečjakom, ki je obljubil prirediti novega besedila za svete pesmi v Glasbeniku, a radi pomanjkanja časa bržkone doslej še ni mogel na to misliti. Vendar pa mora in bode Cecilijino društvo tudi v tem pogledu obračalo pozornost na dostojno besedilo pri cerkvenih pesmih.

Dopisi.

Slava Brezmadežni.

(Spomini na jubilejno slavnost dne 8. decembra 1904.)

V frančiškanski cerkvi v Ljubljani. Na posebno željo prevzvišenega gospoda kneza in škofa se je obhajala v frančiškanski cerkvi slavnost na čast Brezmadežni vsak mesec in sicer na osmi dan, to pa zato, ker je edina ta cerkev v Ljubljani posvečena blaženi Devici. Vsakega osmega je bila tedaj zjutraj ob pol šestih slovesna sveta maša, popoldne ob šestih pridiga, rožni vence in litanije. Prevzvišeni se je udeleževal popoldanske slavnosti, kadar je bil v Ljubljani.

Bližnja priprava pa je bila devetdnevnic pred praznikom, ki se itak obhaja vsako leto, a to leto se je obhajala na slovesnejši način. Zjutraj je bila vsak dan slovesna sveta maša, popoldne pridiga in litanije. Na praznik je bila zjutraj slovesna sv. maša, ob 9ih je pridigoval in maševal preč. in mil. g. generalvikarij kanonik Flis, popoldne sklep. Ljudstvo se je prav pridno udeleževalo, zlasti na večer je bila pri pridigi in litanijah prava gneča.

Pevski zbor je imel težavno nalogo, a pokazala se je posebna pomoč božja, nihče ni zbolel, nihče omagal, do sklepa so vsi redno prihajali, navdušeno pevali.

Izvajali so pa:

30. novembra: Missa in hon. Spiritus S., Ebner; 1. decembra: Missa in hon. S. Vincentii Fer., Goller; 2. decembra: Missa Dominicalis I. Gruber; 3. decembra: Missa Dominicalis II. Gruber; 4. decembra: Missa dominicalis III. Gruber; 5. decembra: Missa S. Christinae, Premrl; 6. decembra: Missa Stabat Mater, Gruber; 7. decembra: Missa in hon. S. Vinc., Goller; 8. decembra zjutraj: Missa Dominicalis II. Gruber, ob 9ih zjutraj: Missa D-dur, Filke, Graduale: Benedicta, Mitterer, Offertor.: Ave Maria, Mitterer, Te Deum: Mitterer, op. 114. vse štiri z orkestrom.

Graduale med devetdnevnicó koral, Offert. iz Wittove zbirke št. 4, 6, 7, 144. 147.

Vsak večer se je po litanijah pevala tudi slovenska Marijina pesem: Griesbacher, Lipp, Pavčič, Gruber itd., ki je občinstvo s svojo umetnostjo in krasoto pridržala v cerkvi do zadnjega akorda.

Bili so težavni a lepi dnevi: Monumentalen marmornat altar s podobo Brezmadežne, preokusno okinčan s svežimi cveticami, cerkev čarobno razsvetljena z električno lučjo, veličastne orgle, izvežban zbor, 24 grl, mladih, čilih, ki vsi samostojno pojó. Vse k večji časti božji in v proslavo Brezmadežne, to poročilo pa v spodbudo cerkvenoglasbenim krogom!

Biser vsega proizvajanja je bila Filkejeva maša in Mittererjeve skladbe z orkestrom. Filkejeva maša je moderna skladba, vendar cerkve popolnoma dostojna. Kyrie je jako preprost, potem pa je vsaka točka lepša, vrhunec lepote je Agnus, ki konča z dramatičnim „Dona nobis“ v najlepšem piano.

Mitterer je nalašč za jubilej zložil Graduale in Offertorium. Njegova glasba je pa še lepša; orkester in zbor sta ena celota, en organizem, glasba tako blaga, tako vzvišena, tako umetna, da treba čuti le en stavek in človek je premagan. Te Deum je inpozantna skladba, prav kakor nalašč za naše boljše zборе.

Iz Kamenj na Vipavskem. Z veliko slovesnostjo smo praznovali dne 8. decembra jubilej razglašenja Brezn. Spočetja. Pri sv. daritvi smo peli introit in communio koralno z orglami. To pot se je prvič glasil koral raz kamenjski kor. Mašo smo peli Schweitzerjevo v „Čast detetu Jezusu“, graduale: zložil V. Vodopivec, offertorij: zložil dr. Fr. Witt, po sv. maši koralni Te Deum, Tantum ergo, zložil P. Hartmann von an der Lau-Hochbrunn in na koncu iz „Slava Jezusu“ števec 29. Popoldne pri slovesnem sprejemu novih udov v Marijino družbo so se glasile s kora razne Marijine pesmi iz P. A. Hribarjeve zbirke „Slava Brezmadežni“, iz P. H. Sattnerjevih „Šmarnic“ in Mittererjeva: „Brezmadežni“, katero je prinesel Bogoljub v letošnji 22. številki, zatem pete litanije in Tantum ergo zložil Terrabugio in k sklepu P. Angelikov „Jezusa ljubim“.

Pa ne le samo v cerkvi, ampak tudi zunaj cerkve smo na dostojen način praznovali to velepomembno petdesetletnico. Dekliška Marijina družba je v zvezi s cerkvenim pevskim zborom priredila prav lepo veselico v proslavo Brezmadežne. Vrstilo se je petje, tamburanje, deklamacije, samospeli, žive podobe in naposled gledališka igra „Dve sestri“. Za nameček nam je še g. župnik Kosec razkazoval s skioptikonom razne podobe iz Marijinega življenja. Zares lepa slavnost je bila, in vse to so nam napravili naši domači kmetski fantje in naša domača knetska dekleta. To je nekaj vredno! Pohvalno moram omeniti vztrajnost in požrtvovalnost pevcev in pevk. Ker jih je veliko število, je plača za vsakega posebej seveda le malenkostna, a oni se za to ne zmenijo, ker ne pojejo za denar, temveč za božjo čast. Kamenska fara obstoji iz treh občin in je precej razhodna, večina pevcev ima nad pol ure pota do kaplanije, kjer se vršijo pevske vaje, nekateri imajo celo tri četr ure pota. In vendar redkokedaj kdo manjka, brez tehtnega vzroka gotovo ne. Vaje v petju in tamburanju imamo sedaj po zimi skoraj vsak večer, izvemši sobote in nedelje. Število pevcev je 23.

Vinko Vodopivec.

Razne reči.

— V spomin dne 1. maja l. 1904. umrlega slovansk. glasb. mojstra Ant. Dvořáka se je izvajal njegov Requiem dne 17. novembra t. l. v veliki dvorani dunajskega glasbenega društva. Izvajajoče moči so bile izredno dobre; solisti deloma domači, deloma iz Brna in

Lipskega. In kar je posebnega priznanja vredno, je to, da se dunajsko občinstvo živo zanima za glasbene produkcije, vsled česar je koncertna dvorana vedno polno zasedena.

— Dunajski konservatorij šteje letos okrog 1000 učencev in učenk.

— Orglarskega tečaja v Mariboru se je udeleževalo od 27. do 30. sept. lanskega leta kakih petdeset organistov in prijateljev glasbe. Predavali so: č. g. Fr. Trop o zgodovini koral, g. Karol Bervar o harmoniji, č. g. Fran Sal. Spindler o pevskem pouku sploh, posebej o umetnem zborovem in ljudskem petju, g. Hinko Družovič o zgodovini in sestavi orgel. Na praznik sv. Mihaela je pomnoženi zbor Cecilijinega društva (kakih 75 glasov) proizvajal v stolnici šestroglasno mašo L. A. Coernerjevo. Na večer istega dne pa je bil prvi cerkvenoglasbeni koncert v frančiškanski cerkvi, pri katerem so se proizvajale razne točke za orgle in mešan zbor.

„Voditelj“.

— Sadovi, ki jih prinaša papežev Motuproprio, se kažejo tudi že v Avstriji. Dne 30. avgusta je imelo zgornjeavstrijsko Cecilijino društvo svoj občni zbor v Ischlu. Diskusija se je ponajveč opirala na papežev Motuproprio. Kaj bo z instrumentalno glasbo v cerkvi? Kaj s petjem žensk na koru? Kako naj se predava koral? ta vprašanja so se reševala bolj ali manj srečno. Naposled pa vstane ekscelencja škof Doppelbauer in v svojem govoru naznanja, da se je odločil — morda se to zvrši že v bodočem letu — ustanoviti pri novi stolnici posebno deško pevsko šolo za kakih 20—30 dečkov. Da so cecilijanci to vest sprejeli z veseljem in hvaležnostjo, se umeva. Tudi mi jo radostno beležimo s pristavkom: Vivat sequens!

„Greg. Rundschau“.

Oglasnik.

„In honorem Imm. concept. B. M. V. corona 12 praeludiorum organo vel harmonio pulsandorum auctore Francisco Walezyński. eccl. cath. Tarnoviensis Canonico. Op. 55. Suae Sanctitati Pio X. etc.“ Lahki zlog skladateljev s pristnimi cerkvenimi motivi in zanimivimi ritmi, vse to naredi celo zbirko vsakemu organistu prikupljivo; posebno lepe so triglasne točke 6, 7, 11 in četveroglasne 1, 5, 9, 12.

Postne pesmi, zložil za mešan zbor P. Hugolin Sattner, so v tisku in izidejo meseca februarja, toraj še pravočasno za sv. postni čas. Tiskajo se tudi glasovi. Pravočasno se naznani izid in cena. Za zdaj naj služi g. pevovodjem to naznanilo.

Listnica uredništva.

Č. g. J. L. v R. „Kakšnega gradiva bi se bilo poprijeti? Koristno je sicer, ponavljati staro, toda vsak želi kaj novega. Dobro bi bilo, ako bi se sotrudnikom nasvetovalo, o čem naj bi pisali . . .“ Ne, takega odgovora nisem pričakoval. Urednikova dolžnost je, da izpodbuja sposobne sotrudnike, jih vabi, prosi, da bi sodelovali. Dalje segati urednik ne more in ne sme. Od apostolskih časov sem se pridiguje, a vendar ljudje še vedno radi poslušajo dobre cerkvene govore. Fiat applicatio! V okviru cerkvenih določil in na podlagi estetičnih pravil se daje popolna svoboda v našem listu vsem, ki so bonae voluntatis. Mislim, da se umejemo.

Č. g. St. P. na D. Da je le primerna vsebina, potem nič ne škodi, če je dopis nekoliko obširnejši. Za razpravo o koralu, kakor vidite iz današnjega lista, je, hvala Bogu, dobro oskrbljeno. Oprostite, Vašega gradiva danes še nismo prinesli. Kadarkoli pride, bo zanimivo. Kmalu zopet! Zdravi!

Č. g. V. V. v K. Bog nam daj kaj takih sotrudnikov, kakor ste Vi, potem se ne bojimo za list. Presrčen pozdrav in pa ne pozabite na objubljeno razpravo o oratorijih!

Več dopisnikom: Za to številko ni bilo mogoče. Naš list ni dnevnik. Pride polagoma na vrsto, četudi zaradi tesnega prostora nekoliko ostriženo.

Današnjemu listu je pridejana 1. štev. prilog.

Odgovorni urednik lista **dr. Andrej Karlin**. — Odgovorni urednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadržna tiskarna v Ljubljani.